

לכל מי שיצטרך לו³², וזהו שכתב הרס"ג "למשמרת בתדר".

ואע"פ שלפי דרשת חז"ל עה"פ "למשמרת" קאי הפסוק על חלק האפר שניתן בחיל, לא נתכוון הרס"ג במש"כ "למשמרת בתדר" לדרשת חז"ל כי אם לפי פשטות הקרא ד"והיתה לעדת בני"י למשמרת" קאי גם או בעיקר על כללות האפר³³ שצ"ל מוכן "למי שיצטרך אליו", וכדמוכח נמי ממה שהרמב"ם מביא ראיה לדבריו שמצות פרה אדומה היא "שיהיה אפרה מזומן" מפסוק זה ד"והיתה לעדת בני"י למשמרת", כי גם חלק אפר זה ש"ישראל מזין הימנו" נכלל ב"והיתה גוי למשמרת", "מזומן למי שיצטרך אליו"³⁴.

מקיים המצוה, וכנהנים זריזין הם (שבת כ, ע"א וש"נ) והיו רציני³⁰ לעבודה עד כדי מסנ"פ, ובמילא הרי ענין הטהרה הוא עבורם ענין הכרחי, וא"כ מה"ת שעיקר המצוה דפרה אדומה תהיה רק בחלק האפר הניתן בחיל שממנו מזין רק על הכה"ג.

וע"כ מסתבר לומר שאדרבה, כוונת הרס"ג במש"כ "ופרה למשמרת בתדר" היא כדברי הרמב"ם בסהמ"צ מ"ע ק"ג: "לעשות פרה אדומה כדי שיהיה אפרה מזומן למי³¹ שיצטרך אליו לטהרת טומאת מת", שתכלית המצוה אינה רק בהשתמשות באפר בשעת הצורך, לטהר טמא מת, אלא שאפר הפרה צ"ל מוכן מלכתחילה

אמר החפ"ח

(30) תמיד כח א. משנה יומא רפ"ב (ושם כג, א). (31) בתרגום העליר וקאפח שינויים בלשון (ולא בתוכן הכללי). ובחינוך מצוה שצז (שידוע שבכ"מ העתיק לשון הרמב"ם): לשרוף פרה אדומה להיות אפרה מוכן למי שיצטרך אליה ומטהרה מטומאת מת. ובמנין המצות כריש ספר היד: לעשות פרה אדומה להיות אפרה מוכן. וראה רמב"ם ספר המדע (ירושלים תשכ"ד) שם בשינויי נוסחאות. (32) ראה לקוטי שיחות שם. (33) אף שגם רש"י בפירושו עה"ת עה"פ כתב: וזה שבחיל נתון למשמרת מגזה"כ והיתה כו' למשמרת ע"כ, י"ל שאינו שולל כזה ש"למשמרת" קאי גם על כללות האפר. וראה רא"ם שם. ואכ"מ. (34) וראה בלקוטי שיחות שם ביאור הדברים בטעם שאפר הפרה צ"ל למשמרת.

1234567

סימן מ"א

תלמיד שגלה מגלין רבו עמו

אותן אלא במקום מים כוי במקום שווקים וכו'³, אבל מהיכני תיתי שיהיה זה "על חשבוננו" של אדם אחר, ובפרט "רבו", להגלות את רבו כדי שיהא לתלמיד חיים⁴, ובפרט שמירי בתלמיד שעבר על חטא הורג נפש [הן אמנם חטא בשגגה, אבל הרי זה גופא מורה שהוא אינו כדבעי⁵ שע"כ מתחייב בגלות "כי היכי דליהוי כוי כפרה"⁶, כי אילו היה תלמיד הגון כדבעי לא היתה תקלה גדולה באה לידו, וכדאמרו במכות בי ע"ב על הורג נפש בשגגה "מרשעים יצא רשע"⁷].

מכות יי ע"א: תנא תלמיד שגלה מגלין רבו עמו שנאמר וחי, עביד ליה מידי דתהוי ליה חיותא, וברמב"ם רפ"ז מהלי רוצח: תלמיד שגלה לעריי מקלט מגלין רבו עמו שנאמר וחי עשה לו כדי שיחיה, וחי בעלי חכמה ומבקשיה בלא תלמוד תורה כמית חשובין עכ"ל.

ונראה שבהוספה זו נתכוין הרמב"ם² להסיר תמיהה בהלכה זו, דלכאורה אע"פ דיש לתת להורג נפש בשגגה כל צרכיו בעיר מקלטו, וכמבואר בגמ' שם דאין מושיבין

(1) כ"ה ברוב כת"י ודפוסים (ראה רמב"ם מהדורת פרנקל בילקוט שנויי נוסחאות). (2) וכמעשה רוקח על הרמב"ם (אה"ק תשכ"ד) כאן ש"הוצרך רבינו לביאור זה מפני שבגמ' כו' דרשו פסוק זה לענין חיותו הגופנית". וראה לקמן הערה 8. (3) וכן ברמב"ם פ"ח ה"ח. (4) וראה צפע"ג שהובא לקמן סעיף ג' (ועיון יעקב שבהערה 13). (5) ראה אגרת הקודש סו"ס כח (מלקוטי תורה להאריז"ל פ' ויקרא) שהשגגות הן "מהתגברות נפש הבהמית", ולכן גם שוגג צריך כפרה (רש"י שבעות ב, א ד"ה תולה) וראה רמב"ם הל' שגגות פ"ה ה"ו. (6) מכות ב, ב ובכ"מ (ראה אנציקלופדיה תלמודית ערך גלות ע' קג, וש"נ) וראה רש"י נח ט, ה. (7) לשון הכתוב שמואל א' כד, יד.